

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike — inserati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Karlova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Finančne težave italijanskega imperija:

Abesinija ogroža italijanske finance

Senzacionalen govor abesinskega podkralja maršala Graziani — Abesinija stane Italijo letno poldrugo milijardo v zlatu — Mussolini je odredil najstrožje štednje, ker grozi sicer finančni in gospodarski polom

London, 9. novembra. r. Z veliko pozornostjo je bil v angleški javnosti sprejet govor, ki ga je imel italijanski podkralj v Abesiniji maršal Graziani na abesinske rase in voditelje fašizma v Abesiniji. Govor je izšel v rimskem listu »Corriere del Impero«, ki je službeni fašistični organ v Abesiniji. Maršal Graziani je v svojem govoru objavil smernice, ki jih je odredil Mussolini glede gospodarskih razmer v Abesiniji. Ti ukrepi, ki nalagajo dalekosežne omejitve, se morajo izvajati z železno fašistično disciplino, to tem bolj, ker te omejitve niso odredene samo za Abesinijo, marveč za vso Italijo. Maršal Graziani je v zvezi s tem omenil naraščajoče finančne težave. Opozorjal je na to, da mora Italija vsak transport skozi suezski prekop plačati z zlatom. Vrh tega stane Abesinija Italijo ogromne vsote. Po navedah maršala Graziani je morala Italija lansko leto žrtvovati za Abesinijo mesečno 100 milijonov, kar da let-

no 1.2 milijarde lir v zlatu. Zato sporoča Mussolini, da se ti ogromni izdatki trajno ne morejo izdržati, ker grozi v tem primeru gospodarski in finančni polom Italije. Ves razvoj se mora sedaj v Abesiniji urediti tako, da ne bo več ogrožal finančne moči Italije. Sedanje gospodarsko življenje v Abesiniji sloni na zelo fiktivnih osnovah. Italijanski kolonisti so dočela po nepotrebnem dvigali meze za domače delavstvo in s tem podražili vse življenje. Poprej so italijanski kolonisti polnih 50 let uspevali, da ne bi bili dobili le eno liro državne podpore. Graziani je dalje omenjal potrebo razširjenja italijanskih luk v Somaliji in Eritreji, da bi se tako čimprej osamosvojili tudi na tem polju. To je važno tudi glede na položaj na Indijskem oceanu. Za Italijo pomeni danes petrolej čisto zlato. Zato se mora odlej tudi v Abesiniji uporaba petroleja in bencina omejiti na skrajno mero. Zato naj se zopet uvede promet z vozovi in tovorno

živino. Graziani je tudi hudo kritiziral italijanske in tuje trgovce, ki hočejo ropati Abesinijo. Napovedal je, da bodo vsi taki nezaželeni trgovci izgnani iz dežele. V bodoče bo moral vsak trgovec, ki hoče kje v Abesiniji otvoriti svojo trgovino, položiti potreben kapital pri italijanski Narodni banki v Adis Abebi. Le na ta način se bo dala zatreti sedanja nesolidna praksa, zaradi katere se mnogi inozemski trgovci pritožujejo, ker za poslano blago ne morejo dobiti plačila.

Angleški listi še izpopolnjujejo te izjave maršala Graziani in navajajo, da so gospodarske prilike v Abesiniji izredno težavne. Italijanski trgovci obžalujejo, da so se sploh spuščali v abesinske kunčije. Nezadovoljstvo vlada tudi med italijanskim vojaštvom v Abesiniji. V vedno večjem številu prihajajo italijanski vojaški begunci v francosko Somalijo in angleško Kenijo. Skupina dezertirjev je izpovedala, da so pobegnili predvsem zaradi izred-

no napornega dela in slabega postopanja s strani poveljnikov.

Tudi javna varnost v Abesiniji je na zelo nizki stopnji. Napadi na posamezne transportne kolone, zlasti ponoči, so na dnevnem redu. Svoboda gibanja je zelo omejena. Iz Adis Abebe je mogoče priti le dva do tri kilometre, do kamor segajo italijanske straže. »Times« naglašja, da izjave maršala Graziani v polni meri potrjujejo njegove prejšnje informacije, zaradi katerih so se v Rimu toliko razburjali. Po mnenju lista pa je tudi napor Italije dosegel vrhunec in ono mejo, preko katere ni mogoče. Baš zaradi tega je Mussolini odredil najstrožje gospodarsko-avtarkične ukrepe, toda šele bodočnost bo pokazala, ali bo po tej poti mogoče rešiti italijansko gospodarsko in finančno ravnotežje in omogočiti fašizmu, da nadaljuje politiko imperija, ki zahteva vedno večje finančne žrtve.

Politični obzornik

Še nekaj podrobnosti o inž. Ivanu Gosarju

V reviji »Misel in delo« je objavil J. A., kakor smo že zabeležili, nekaj zanimivih podatkov o junaku-mučniku inž. Ivanu Gosarju. Med drugim pripoveduje, kako se je zgodilo, da je prišel Gosar, ki so ga ujele ranjenega Bolgari, v roke avstrijsko-madžarske vojaške justice. »Poleti 1916. je bila — tako pripoveduje J. A. — v vojaški bolnici v St. Pöltenu pri Dunaju za bolniško sestro Rdečega križa neka Gosarjeva znanca in rojakinja. Ta je od doma zvedela, da se teško ranjeni Gosar nahaja v neki bolnici v Sofiji. Ker je želela priti z njim v zvezo, je prosila potem bolniške komande v St. Pöltenu avstrijsko vojaško komando v Sofiji, da bi poizvedeli za naslov inž. Ivana Gosarja iz Stare Loke, ki se nahaja v neki bolgarski bolnici. Avstrijska komanda v Sofiji je Ivana Gosarja, ki je bil v bolnico sprejet kot srbski oficir-ujetnik, izsledila in ga proglasila za avstrijskega dezertirja. Čim je toliko okrevljal, da je bil sposoben za transport, so ga izročili avstro-ogrske vojaške sili v Beogradu. Gosarja so v Beogradu zaprli v znani zloglasni kaznilnici (Glavnica), kjer je bilo leta 1917. in 1918. zaprtih tudi 73 jugoslovanskih dobrovoljcev z dobrošne fronte... Kazensko razpravo je vodil rezervni nadporočnik auditor dr. Zaleck, predstojnik vojaškega sodišča pa je bil stotnik auditor dr. Ludvik Karay. Maždar iz Budimpešte. Sodni akt o procesu Ivana Gosarja je bil poslan z drugimi sodnimi akti koncem oktobra 1918. po Donavi v Budimpešto... Navedli smo to podrobnost iz življenja junaka Gosarja zato, ker so na sumu, da so izdale Gosarja in ga izročile krvniku, razne osebe. Da bi se nikomur ne delala krivica, je treba vprašanje, kako je prišel nesrečni Gosar v pest avstrijskega krvnika, vsestransko in temeljito pojasniti. Skrajni čas je, da se sum, da so zakrivil Gosarjevo smrt, odstrani od oseb, ki jih v tem pogledu ne zadene prav nobena ali vsaj ne glavna krivda. Da se resnica in pravica prav spoznata, bi bilo torej treba, da spoštvostni J. A. navede ime »bolniške sestre Rdečega križa, Gosarjeve znanke in rojakinje iz St. Pöltena« in da se skuša izslediti sodni akt o procesu Ivana Gosarja, ki se nahaja nekeje v Pešti in iz katerega bi se dalo natančno dognati, kdo so bile one osebe, ki jih zadene krivda na tragični smrti inž. Ivana Gosarja.

„Slovenec“ in „Obzor“

O izidu volitev v reprezentanco ljubljanskega vseučilišča je poročal tudi »Obzor« in pri tej priliki tudi omenil, da je za slovenčevsko listo glasovalo poleg studentov laikov tudi 144 bogoslovcev in 32 nun in menihov. Iz te pripombe je javnost lahko razbrala, da bi slovenčevska lista ostala z 232 glasovi v manjšini, ako bi ne imela pomožne čete 172 bogoslovcev, menihov in nun, ki so vpisani na ljubljanski univerzi. Radi te pripombe, ki je samo ugotovila dejansko stanje, je bil »Slovenec« silno nejevoljen in je spustil svojo jezo tudi nad »Obzorom«, s katerim sicer vzdržuje prav intimitne stike. Na »Slovenec« napad odgovarja sedaj »Obzor« in pravi: »Konstatirali smo, da je lista JRZ, ki je šla na volitve pod imenom »slovenec« listec, glasovalo 144 bogoslovcev in 32 redovnic in frančiskanov. »Slovenec« sedaj piše, da se čudi, da je »Obzor« ugotovil, da so tudi bogoslovci, frančiskani in nune glasovali za listo JRZ ter poudarja, da je bila to »slovenčevska lista«. »Obzor« ni zmožal, da je JRZ šla na volitve na ljubljanskem vseučilišču pod imenom »slovenec« listec. In če je tako, ne uvidevamo, zakaj bi se »Slovenec« čudil, ako smo ugotovili, da so tudi teologi, frančiskani in nune glasovali za listo JRZ. »Slovenec« je glasilo JRZ, pa bi mu moralo biti naravnost milo in drago, da eva tudi slovenske nune, slovenski bogoslovci in slovenski frančiskani glasujejo za listo JRZ...« — Zanimivo je, kako »Obzor« pohlevno in z rokavičnimi odgovorja svojemu pobratimu »Slovenec«.

Klub slovenskih katoliških akademikov v Beogradu

Listi poročajo, da je bil na vseučilišču v Beogradu osnovan klub slovenskih katoliških akademikov. Namen tega društva je, da neguje med slovenskimi akademiki v Beogradu katoliško misel in vero, ki sta baje v nevarnosti, in vzgaja svoje člane v samoslovenskem narodnem duhu. Na čelu tega kluba stoji ti-le visokozidci: Jože Bombek, Miha Anželj, Janez Zidarčič, Danijel Ferjačić, Jože Kogej, D. Černe in Lojz Hrček. Zbirajo se ti klubovci pri očetih jezuitih v Poincarejevi ulici, ki so dali tudi iniciativo za ustanovitev te organizacije.

Borzna poročila.

Inozemske borze
Carlsk. 9. novembra. Beograd 10.9. Pariz 14.68. London 21.585. New York 49.875. Bruselj 73.375. Milan 22.65. Amsterdam 238.90. Berlin 173.80. Dunaj 79.90 do 81.50. Praga 15.65. Varšava 81.25. Bukarešta 3.25.

Mussolinijev sin ujet

Pri Madridu so republikanci poškodovali njegovo letalo in je moral pristati ter je bil ujet

Pariz, 9. novembra. AA. »Matina« poroča, da je starejši Mussolinijev sin Bruno Mussolini moral s svojim letalom pristati na ozemlju rdeče Španije, ker so protiletalski topovi poškodovali njegovo letalo. Sedaj je jetnik vladnih čet. Špansko veleposlanstvo v Londonu je sredi izjavo, da nič ne ve o usodi Mussolinijevega sina. Italijansko veleposlanstvo je tudi izjavilo, da ničesar

ne ve o usodi mladega italijanskega letalskega oficirja.

Neki londonski novinar se je obrnil na italijansko propagandno ministrstvo, odkoder so mu odgovorili: Bruno je živ in zdrav. Vesti, da je mrtev ali ranjen, so brez podlage. Ne moremo reči, kje je, ker opravlja sedaj svojo vojaško dolžnost.

Franco napoveduje blokado Valencije

Položil bo mine v dolžini 300 km

SALAMANCA, 9. novembra. z. General Franco je odredil pomorsko blokado Valencije. O tem so bile obveščene vse pomorske države, katerim je bilo sporočeno, da bo vsa španska obala od Cap de la Mao do Cap de Tortosa, počenši od 10. novembra dalje zaprta z minami. V dolžini 300 km bodo položili mine in tako preprečili vsak dovoz v Valencijo. General Franco poziva tuje ladje, naj se ne bližajo tem vodam, ker se izpostavljajo sicer nevarnosti, da naletite na mine.

Iz republikanskega tabora

Madrid, 9. nov. AA. Republikanske čete so v raznih odsekih v okolici Madrida izvršile več važnih izvidov, posebno južno od Manzanarosa. Na več krajih je prišlo do boja na nož. Republikancem se je posrečilo zaseči mnogo vojnega materijala. V severnem delu pokrajine Guadalajare so nacionalisti dvakrat skušali napasti v odsekih De la Meseta in De la Alcaría, a brez uspeha. V odsekih Espinose in de Jenarez so republikanci izvršili hude napade in je boj trajal dve uri. Nacionalisti so se morali naposled umakniti, republikanci pa so osvojili strelske jarko ob železniški progi Madrid — Solia. Sovražnik je skušal jarko zopet zavzeti, pa se je moral z velikimi izgubami umakniti. V drugih delih madridskega bojišča ni bilo važnih dogodkov.

Boji z Arabci v Palestini

Terorizem se širi na vseh straneh

Jeruzalem, 9. nov. o. Odelki angleške vojske so skoraj docela obkolili vas Sejam, v kateri so se zbrali večji oddelki arabskih upornikov. Nad vasjo krožijo letala, ki skušajo dognati, koliko je Arabcev zbranih v vasi in njeni neposredni okolici. Splošno sodijo, da bo to gnezdo odpora v najkrajšem času uničeno.

V Jeruzalemu so Arabci napadli neki vlak z bombami, vendar pa k sreči ni bilo človeških žrtev. Po vsem ozemlju nastopajo sedaj večji oddelki vojaštva s tanki in oklopnimi avtomobili, ki zasledujejo posamezne skupine arabskih upornikov.

Egiptski listi poročajo, da je bil med francoskimi mandatnimi oblastmi in jeruzalemskim muftijem sklenjen dogovor, po katerem mu bo dovoljeno bivati v Džunisu. 12 km severno od Beiruta, veliki mufti pa ni sprejel nikake obveznosti, s katero bi se moral odreči nadaljnjemu političnemu vodstvu palestinskih Arabcev. Podpredsednik arabskega odbora je izjavil, da se bodo Arabci še nadalje borili za svoj stvar z vsemi zakonitimi sredstvi, pri tem pa se nikakor ne bodo posluževali nasilnih metod.

Delbos pride v Beograd

Pariz, 9. nov. AA. V prvi polovici decembra bo Delbos uradno obiskal Varšavo, Prago, Bukarešto in Beograd.

Fašistični blok proti demokraciji

Trojni pakt naj se razširi na vse države s fašističnimi tendencami — Tajna vojna zveza?

London, 9. novembra. r. Londonski listi se še vedno bavijo s trojim paktom, ki je bil preteko soto podpisal v Rimu in razlagajo o njegovem pravem pomenu. Pri tem opozarjajo na izjavo italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana, ki je naglasil da bo dobil ta blok še mnogo širšo osnovo, ker mora biti jedro združevanja vseh držav s fašističnimi tendencami. Zdi se, da se že razvija akcija v tem pravcu. V Varšavi se mudi japonski generalštabni polkovnik Tatakahasi, ki vodi razgovore o pristopu Poljske k protiboljševskemu paktu. V Budimpešto je odpotoval dunajski

japonski poslanik Ušuki z istim ciljem. Portugalska, Avstrija in Albanija se bodo brez nadaljnjega uklopa diktatu Rima in podpisale ta pakt. Iz vsega tega se po sodbi angleških krogov vedno bolj jasno vidi, da v stvari ne gre za pakt, ki bi bil naperjen proti boljševizmu in tudi ne toliko proti Rusiji, kakor pa za pakt, ki naj združi vse fašistično usmerjene države proti Društvu narodov in proti vsem demokratičnim državam. Vrhutega dobiva protiboljševski pakt vedno bolj simbol tajne vojaške zveze.

Frelom med Rusijo in Italijo?

Ruski protest v Rimu zaradi trojnega pakta — Italija grozi s prekinitvijo diplomatskih odnosov

London, 9. novembra. z. Večjo pozornost je zbudila v tukajšnjih diplomatskih krogih vest, da je Sovjetska Rusija vložila v Rimu oster protest zaradi pristopa Italije k nemško-japonskemu protiboljševskemu paktu. Rusija smatra ta korak Italije za kršitev pogodbe, sklenjene med Italijo in Rusijo leta 1933. V zvezi s tem se zatrjuje iz Rima, da bo Italija v izvajanju trojnega pakta to pogodbo odpovedala.

Za povod bo vzela iz ruski protest, ki ga smatrajo v Rimu za nedopustno vmešavanje v italijanske zadeve. Ni izključeno, da pride do popolne prekinitve diplomatskih odnosov med Rimom in Moskvo. Današnji londonski in pariški listi zavzemajo zelo rezervirano stališče in le naglašajo, da utegne ruski protest v Rimu roditi še dalekosežne posledice, ki jih trenutno niti ni mogoče oceniti.

Bolezen rumunske kraljice-matere

Bukarešta, 9. nov. AA. Maršat dvora je objavil naslednje zdravstveno poročilo o zdravju Nj. Vel. kraljice-matere Marije: Bolezen se je v neki meri popravila. Toda Nj. V. kraljica je nato dobila nove napade, ki ji nalagajo daljši počitek. Med podpisanimi zdravniki so tudi imena treh tujih zdravnikov. Nj. V. kraljica Marija je prišla v Bukarešto.

Večerja na angleškem dvoru

London, 9. nov. AA. Nj. V. kraljica Mary, kraljica Ivana in kralj Boris bolgarski in kralj Jurij grški so sredi skupaj večerjali v buckinghamski palači. Na večerji so bili še vojvoda in vojvodinja kentaska, princesa Helena rumunska in Nj. kr. vis. kneginja Olga jugoslovanska.

Zatiranje mednarodnega terorizma

Zemova, 9. nov. AA. Konferenca za po-
bijanje terorizma je končala z delom in sprejela resolucijo, v kateri se predvideva ustanovitev mednarodnega kazenskega sodišča. To sodišče bi tvorilo 53 sodnikov in prav toliko namestnikov vseh narodnosti. Vsako drugo leto bi bil izmenjav po en sodnik in namestnik. Sedež sodišča bi naj bil v Haagu. Sodišče pa lahko zaseda tudi v kakem drugem mestu. Konferenca je tudi sprejela vseh 25 členov pripravljene pogodbe.

Göring pride na lov na štajersko

Dunaj, 9. nov. AA. Državni podtajnik v znanjem ministru dr. Schmidt je med bivanjem v Berlinu povabil ministrskega predsednika generala Göringja na lov na štajersko. Göring je to vabilo sprejel, vendar pa še ni mogel točno določiti dneva, kdaj bi se naj lov vršil.

Poslanica vojvode Windsorskega američkemu narodu

Newyork, 9. nov. AA. Velika radijska družba »Columbia Broadcasting Co.« je dala vojvodi Windsorskemu na razpolago svojo organizacijo. Vojvoda Windsorski bo v petek sporočil američkemu narodu po radiu svojo posebno spomenico.

Nesreča ali samomor?

Ljubljana, 9. novembra
Ponoči okrog 2. so bili reševalci pozvani v Zeleno jamo na železniški prelaz, kjer so naložili na avto 21letno prodajalko Nado S., ki je bila uslužbenka neke trgovine na Starem trgu. Nesrečno je povozil tovorni vlak in ji odtrgal obe roki ter levo nogo nad kolonom. Ponesrečenka so z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico. Nada je bila ves čas med prevozom pri zavesti in je žele v bolnici omedlela zaradi bolečin in izgube krvi. Njeno stanje se je kmalu še poslabšalo, malo pred 4. pa je umrla. Kako je prišlo do nesreče, še ni ugotovljeno. Ponesrečenka je našel ob prelazu železniški čuvaj, ki je izpovedal, da se je Nada najbrže sama vrgla pod vlak. Pokojnica je bila —

KINO UNION Premiera jutri 10. novembra
IZ ŽIVLJENJA NA DVORU POLEBLAZNEGA CESARJA RUDOLFA II.
Pošast v glavni vlogi: HARRY BAUR

DNEVNE VESTI

— **Važno izpremembo v poslovanju »Aeroput«.** Pred 10 leti sklenjena pogodba med Aeroputom in državo je potekala in zdaj bo sklenjena nova, po kateri bo imel Aeroput širše polje delovanja. Državna podpora bo povečana in tako bo lahko Aeroput razširil svoj letalski park, sgradil nova letališča in nove zračne proge. Število pilotov se bo povečalo od sedanjih 5 na 9. Proučuje se vprašanje zračnega prometa z Aeroputom in letali med našo državo ter Milanom in Berlinom. Doslej so letala na tej progi nemška odnosno italijanska letala.

— **Velik izlet Nemcev na naš Jadransko.** V Berlinu pripravljajo velik izlet Nemcev na naš Jadransko. Izleta se udeležijo izletniki iz Berlina, Hamburga, Bremena in Lübecka. Razen Splita si ogledajo izletniki še Hvar, Korčulo in Dubrovnik. V Split se pripeljejo 27. decembra. vrnejo se pa 6. januarja.

— **Državni upokojenci in fond podpornega pomožnega osebja.** Finančno ministrstvo je izdalo pojasnilo, da državni upokojenci, zaposleni v državni službi kot kontraktualni uradniki, kot honorarni služilci ali dnevnici dolžni plačevati prispevke v podporni fond pomožnega osebja v državni službi ne glede na to ali plačujejo kot upokojenci istočasno tudi prispevke v uradniški pokojninski fond. Ob vstopu v državno službo so dolžni plačati v podporni fond enomesečni prispevek.

Fant je služil pri Sečju, pa je bil pred tremi leti zaradi malomarnosti odpuščen. Zepelj je bil pobeg po denarju, da je vrniti v Sečje, kjer je najprej z motilno ubil gospodarja, potem pa še njegovo ženo, ki je hotela klicati na pomoč. Potem je prebrazil vso hišo, našel je pa samo 20 din. dva stala hrana in zlato veržico.

— **Avtomobil ga je podrl.** Šentvika cesta je bila dopoldne okrog 11. v enem tednu že drugič pozorišče hude prometne nesreče. Na Kosovem polju blizu travniškega remize je neki avtomobilist podrl pešaka Ivana Čereta, premikar državnih železnic iz Zg. Siske 69, ki je peljal kolo ob strani. Kakor pripoveduje Čereta, je šla po cesti večja družba, ko je avtomobilist precej naglo pridrvel in zavozil med nje. Njega je podrl in povaljal po tleh, avtomobil sam pa je zaneslo z betonirane ceste na kraj, kjer je obital v zemlji in travi. Na polje nesreče so bili poklicani reševalci, ki so Čereta prepepeljali v bolnico. Poškodovan je močno na glavi in po vsem telesu, poškodbe pa najbrž niso smrtno nevarne. Kdo je zakrivil nesrečo, še ni ugotovljeno, kaže pa, da avtomobilist, ki je na preozki cesti prehitro vozil.

— **Zaradi dekleta zaklajal prijatelja.** Rudar v Bakovčici blizu Brijunov Janez Sekirnik je zaklajal svojega prijatelja Tomo Stefanca. Oba sta bila zaljubljena v Zorico Radošević in Stefanec je dejal Sekirniku, da bo dekletu njegovo ali pa je nihče ne dobi. Pri tem besedah sta si skočila v las. Stefanec je navedel lina Sikirnika, ta ga je pa v mraku zabodel z nožem, tako da je kmalu izdihnil. Včeraj se je Sikirnik zagovarjal v Brijunih pred sodiščem in je bil opravičen, ker se je sodišče prepričalo, da ni imel namena ubiti svojega tovariša.

Iz Ljubljane

— **Poljski državni praznik.** Dne 11. t. m. praznuje republika Poljska svoj narodni praznik. Konzularni urad ta dan ne posluje. Sprejema ne bo.

— **Joco Zagar pri Abrahamu.** V soboto se je srečal z Abrahamom podpredsednik sreske organizacije vojnih dobrovoljcev v Ljubljani in rezervni kapetan I. klase g. Joco Zagar. Slavljenec je prišel med vojno v rusko ujetništvo, kjer se je takoj pridružil dobrovoljcem. Bil je tudi na solunski fronti. Srečno je prehodil vso križev pot vojnega ujetnika in pozneje dobrovoljca in šele leta 1919 je bil demobiliziran, pozneje pa kot železniški uradnik upokojen. Zdag je lastnik znanega podjetja Paketosped. Joco Zagar je vedno in povsod med prvimi, kjer je treba prijeti za delo bodisi kot dobrovoljec, kot Sokol ali sploh kot član nacionalnih organizacij. Dela pa usodo mnogih drugih, tudi njegovo požrtvovalno delo ne najde pravega razumevanja in upoštevanja. Zelimu mu v bodoče manj razočaranj. Še na mnoga leta!

— **Ureditev nabrežij ob regulirani Ljubljani.** Med regulacijska dela Ljubljane v južnem delu mesta greda tudi nasipavanje razširjenih nabrežij. Po regulaciji so struge delno precej zožili in zaradi bolj stisnih bregov so postala nabrežja znatno širša. Dolej je pridobil prostor še brez praktičnega pomena. Sčasom bodo nabrežja spremenili v parke, zdaj jih pa samo nasipavajo z blatom. Postavljenih tudi še ni definitivnih ograj. Na Trnovskem pristani, ki je že nekaj tednov zaprt za vojni promet, pripravljajo cesto. Novo pristanišče se ni uporabno. Dovolnih cest še ni. Precej dela se bo, preden bo utrjena cesta ob pristaniških stopnicah. Brez utrjene ceste pa novo pristanišče nima nobenega pomena. Zdag se izlagajo stavbni material na začasnem pristanišču na zgornji strani zaporov. Novo pristanišče bo povsem urejeno šele prihodnje leto.

— **Odkritje Foersterjevega spomenika** bo v nedeljo dne 14. t. m. ob pol 12. uri pred postopjem Glasbene Matice v Vozovni ulici. Naslednji dan v ponedeljek, dne 15. t. m. pa se vrši v veliki Filharmonični dvorani Foersterjev koncert Glasbene Matice Ljubljanske na katerem je med drugim na sporedu tudi eno največjih Foersterjevih del, kantata Turki na Silevi za soli, zbor in orkester. Natančni spori koncerta objavimo jutri, danes pa že opozarjamo vse prijatelje naše glasbe na ta koncert, ki je poslednji v vrsti Foersterjevih koncertnih prireditelj. Koncertu Glasbene Matice sledi potem še nova izvedba opere Gorenjski slavec v Narodnem gledališču. Prodaja vstopnic za koncert je v knjižarni Glasbene Matice.

— **Iz Dragoceni so prijatelji v svetu.** med njimi je Carl J. Luther, novinar in sportnik iz Münchena, ki porabi vsako priložnost, da napiše članek o naši državi v zvezi s smučarstvom, turizmom ali smučko zgodovino. Zato se rad odzove vabilu, da pokaže tudi pri nas, kakšno so njegova predavanja v Nemčiji, Avstriji in Švici in v kakšni obliki on ob vsaki priložnosti povdarja vlogo Jugoslavije pri razvoju smučarstva v svetu. Njegovo predavanje je predloženo na sredo, 10. t. m. v franciškanski dvorani ter opozirjamo smučarje in sportnike nanj.

— **Iz Stepa mladina iz banovinskega zavoja** v Kočevju pride v Ljubljano. V soboto zvečer, nedeljo dopoldne (za mladino) in isti dan dopoldne matineeje v francišk. dvorani. Deklamacije, petje, glasbene točke, igra. Obojekoluben namen! Ljubljana! Posetite prireditelje! Vstopnice že na prodaj v francišk. posetih!

— **Predavanje Prirodoslovnega društva.** Danes bo predaval v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi g. univ. doc. dr. ing. Anton Kuželj o najpogostejših vrstah letalskih nesreč. Predavatelj, ki je znan strokovnjak za letalstvo in konstruktor aerodinamično in statično posrečenih motorov in brezmotorov letal, gleda pri vseh svojih konstrukcijah v prvi vrsti na varnost letalca. Izmed mnogovrstnih vzrokov nesreč bo obširno obravnaval nekatere tipične, ki imajo izvor ali v skrajno neurejenosti atmosferskih razmerah ali v napaki v materialu, ali v konstrukciji ali v pilotu in bo na koncu predložil tudi nekaj tem napakam.

— **Dva nova potniška parnika.** V Splitu so spustili na morje dva nova potniška parnika »Sarajevo« in »Sumadija«. Svečanosti je prisostvovala več ministrov in drugih dostojanstvenikov.

— **Umor bogatega kmeta.** V Stari Moravici blizu Subotice so orožniki pojevali umor bogatega 70letnega kmeta Aleksandra Sečja in njegove žene. Umoril ju je Aleksander Kiraly, star komaj 20 let

in s tem zmanjšati število letalskih nesreč na minimum ter napraviti potovanje po zraku kar moč varno. Ker bo predavanje brez dvoma zelo zanimivo, vabimo k tim številnim udeležiti. Predavanje se prične ob 18.15.

— **Iz Ljanske univerze v Ljubljani.** V sredo, 10. t. m. bo predaval docent dr. Ivan Matko, št. internega oddelka drž. bolnice v Ljubljani, o važnem vprašanju, ki mora zanimati vsakega, pa naj je tudi zdrav. Tema njegovih predavanj se glasi: Sreč v zdravem in bolnem stanju. Moderna doba prinaša toliko nevarnosti za naše srce, da je nujna potreba primerno zdravstvenega preveritve slovenske publike tudi s te strani. Saj je ugotovljeno, da se od dne do dne stopnjuje število srčno bolnih. Dr. Matko bo predaval še samo o razmerah v normalnem srce, marveč o vsem, kar moramo vedeti o bolnem srce. Predavanje bo posreženo s številnimi skopičnimi slikami. Ker se pričakuje veliko občinstva, se bo predavanje vršilo izjemoma v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti. Pričetek ob 20. uri.

— **Foersterjeva razstava** je odprta vsak dan popoldne tekom tega tedna in sicer od 15. do 17. ure. Občinstvo vabimo, da si jo ogleda. Vabimo pa tudi šole, da si ogledajo to razstavo. Šole se lahko prijavijo tudi v dopolnilskem času, treba je to javiti samo pisarni Glasbene Matice. Vstop prost.

— **Občni zbor »Doma visokošolke«** bo drevi ob 20. v lokalu društva, Gradišče 14/I. Obisk za članice obvezen. (Ostale visokošolke pa so vjudno vabljene).

— **Iz delavski prosvetni veser »Vzajemnosti«** in »Zarje« bo v petek 12. novembra 1937 ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Posvečen bo Tomažu G. Masaryku. Na sporedu je koncert simfoničnega orkestra »Zarje«, solopevi baritonista Rakovca, ki ga spremlja na klavirju Silva Hrašovec, recitacija Tone Matkove pesmi »Masaryk«. Dr. Dragotin Lončar bo pa predaval o Masaryku. Vstopnice se dobe že v Delavski zbornici, I. nadstropje »Vzajemnosti«.

— **Iz Nabiranje obnošenih oblek.** Obutve in perila. V sredo 10. t. m. bo zbirala mestna občina obnošene obleke, obutve in perila na Sv. Jakoba trgu in v Mostah pred šolo. Na tej krajih bodo postavljene stojnice, in navzoči mestni uslužbenici, ki bodo sprejemali blago. Zbiranje se vrši od 9. do 15. ure nepretrgoma.

— **Iz Tatvine.** Antonu Prosenju je nekdo ukradel s kolesa izpred Petelinčeve trgovine na Sv. Petra nasipu blago za mosko suknjo in podlogo, v skupni vrednosti 700 din. Iz pod hiše št. 7 na Stari poti, je bil ukraden Viktorju Stegu kratak kovski suknj in črne hlače, oboje vredno 400 din. Franciški Kadumčev v Mostah je držen tak ukradel 5 zvezdov vrednih 200 din, v restavraciji »Zvezd« pa je držen tak omedel Antonu Zorcu rjavo saktivo z raznimi predmeti vred.

— **Iz Ignana iz Ljubljane.** Uprava policije je za 2 leti izgnala iz policijskega okoliša 35letno brezposelno delavko Francisko Veretnik iz Zg. Krasja. Veretnikova je bila že stara znanka policije in sodišča.

— **Iz Lizel je pila.** Srečali so prapelnja iz bolnice 16letno dijakinjo Cirilo K. iz bežigradskega okraja, ki so jo našli domači v sobi nezavestno. Mlada obupanka je zavila večjo količino lizola. Kaj jo je pognalo v obup, ni znano.

Iz Ptuja

— **Zrtev avtomobilske nesreče.** Na državni cesti med Sv. Janjem in Sv. Miklavžem se je pripetila težka avtomobilska nesreča. Iz Ptuja je vozil s svojim osebnim avtomobilom proti Mariboru hukašnji mehanik g. Mar Karl. Avtomobilist je pravilno vozil po desni strani ceste z zmerno brzino, ko je v bližini vasi Loka nenadoma skočila pod avtomobil starjša ženska, v kateri so pozneje spoznali 65letno posestnico Marijo Lebar. Avtomobil jo je podrl in je obležala nezvestna. Avtomobilist je v takoj prepeljal v bolnico, kjer pa je že drugi dan podlegla težkim poškodbam. Obidivci pravijo, da avtomobilista na zadnje nobena krivda in se je ženska baje že prej večkrat izrazila, da si bo kmalu življenje.

— **Sumljiva smrt novorojenčka.** Dekla S. M. iz Sv. Janja na Dr. p. je prijavila orožniški postaji, da je porodila mrtvo dete in ga pokopala na domačem pokopališču. Ovdana je bila sodišču, ki le odredilo obdukcijo, ki trupeleci ter našli sumljive znake na vratu, ki dajo misliti, da je bilo dete zadavljeno. V zadevi se vodi stroga preiskava.

— **Umri je v Ptuj** 60 letu starosti Rudolf Selakovič, kapetan v pok. Pokojni je še le pred kratkim prečel iz Čehoslovaške v Ptuj. Pokopan je bil na mestnem pokopališču.

— **Zasledni divji lovc.** V našem okraju je zelo veliko divjih lovcov in imajo lovski čuvaji včasih zelo težavno službo. Tako je že dni v svojem revirju naletel lovski paznik Regula na dva oborožena divja lovca, ki sta se mu na njegov poziv postavila po

KINO SLOGA — Telefon 27-30
SAMO SE DANES IN JUTRI VELEFILM ROMANTICNE LJUBEZNI
PARADA SMRTI Ogledajte si ga in hvallj ga boste kakor
šmoki, ki so ga že videli!
PRIDE!
RAMONA
PREMIERA JUTRI OB 21.15 URL
PRIDE!

robu. Lovski paznik je moral rabiti orožje, nakar sta jo divja lovca urno popihala, vendar pa so ju orožniki izsledili in izročili sodišču.

— **Zepni tat hitro prijet.** Prod ptujsko postajo se je pojavil mlad uzmovič in prekal je na potnike, ki utrjeni posedajo pred poslopjem. Tako je pri nekem gostniku izrazil prikljo, ko je zadržal, da mu je iz žepa izmaknil listnico z 200 din gotovine. Ko se je potnik prebudil, je opazil tatvino, kar je takoj prijavil službojočemu stražniku. Stražnik je mladoletnika kmalu na peronu izsledil in izročil sodišču.

— **Nazgoda.** V bližini Podlehnik je padel z motornega kolesa 24letni Jožef Hronek, gostničarjev sin ter dobil težje notranje poškodbe. Prepeljan je bil v ptujsko bolnico.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek, 9. novembra: Beraška opera. Red A.

Sreda, 10. novembra: Pesem s ceste. Red B.

Četrtek, 11. novembra: ob 15. uri: Vinčarji. Dijska predstava. Globoko znane cene od 14 din navzdol.

Petek, 12. novembra: zaprt.

— **Drama nam pripravlja Gollevo mladinsko igr** »Princeska in pastirček«, katero je izvajala drama pred leti s posebnim uspehom. Razen tega se študira Kadelburgova veseloigra »Šimkovci«, ki bo s svojim veselim dejanjem dobrodošla občinstvu, ki ljubi lažji repertoar.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Torek 9. novembra: zaprt.

Sreda, 10. novembra: La Bohème. Red Sreda.

Četrtek, 11. novembra: Evangeljnik. Red Četrtek. Gostovanje gosp. J. Gostiča.

Petek, 12. novembra: zaprt.

— **V proslavo 100-letnice rojstva našega skladatelja Antona Foersterja** bo vprizorila naša opera 20. t. m. njegovo popularno delo »Gorenjski slavec« v popolnoma novi muzikalni prireditvi ravnatelja Polića ter novem odgovarjajočem besedilu dramaturga J. Vidmarja. Predstava bo nanovo inscenirana in zrežirana, režijo ima prof. Šest. muzikalno vodstvo ravnatelj Polić.

Staro obleko nabirajo

Ljubljana, 9. novembra.

V Ljubljani je stara obleka skoraj dražja kakor nova. Po nji je mnogo večje povpraševanje. Kupujejo jo starinarji in Bosanci, za njo prosijo številni nezaposleni, največ je pa menda prodaja zastavljalnica. Nezaposleni mora imeti v Ljubljani posebno srečo, če hoče dobiti kos stare obleke, da bi pokrtil vsaj za silo svojo goloto. Mešani povsod odpravljajo prošilce za staro obleko, češ da so jo že dali Bosancem.

Bosanci so v resnici najspretnjši nabiralci stare obleke ter spretni trgovci. Trgovina s staro obleko pa cvete posebno, ker je Bosanci ne plačujejo z denarjem. Uvedli so patriarhalno obliko menjalne trgovine; par škarpet, obnošen suknjč, oguljena zimska suknja — in je že skoraj dovolj za preprosto preprogo. Če pa še ni dovolj — Bosancu ni nikdar dovolj — mu doplačate še nekaj kovačev in kupčija je sklenjena. Posebno vnosi so meščani za zamenjavo obleke za gosi in rase. Bliza se patron prijatelj zemeljskih dobrin, sv. Martin, in najbrž bodo mesto zopet naskočili kaj kmalu Bosanci z jataji gosi.

Zdag jim konkurira mestna občina, ki samo zbira staro obleko, ne da bi dajala gosi ali preproge za njo. Včeraj je postavila mize na Vodnikovem trgu in v Šiški. Danes zbira staro obleko in obutve na Kongresnem trgu in za Bežigradom. Uslužbenec, ki je zbiral včeraj obleko v Šiški, je prejel dopoldne samo dva zavtika obleke. Darovalci dajejo predvsem žensko obleko, ki je pa na socialnem uradu ne morejo tako lahko uporabiti kakor mosko. Večina prošilcev na socialnem uradu je moskih, ki se pa ne morejo zadovoljiti z žensko obleko. Ženska obleka, posebno stara, je mnogo cenejša od moske. Tudi pri Bosancih ženska obleka nima posebne vrednosti. Kaže, da bo nabiralna akcija mestne

Prijeti tatovi telefonske žice

Ljubljana, 9. novembra

Med igrom in Ljubljano je bil že vsi mesece stalno moten telefonski in brezjavni promet, ker so tatovi odnašali s drogov bakreno žico. Žica je bila pokradena zdaj pri napeljavi ob Ižanski cesti, drugič zopet kja na odseku med drugimi barjanskimi naselji. Orožniki z Iga so tili zlasti ponoči stalno zmagaj, da izsledijo drzne tatove, vendar je ostal njihov trud zaman, tatvine pa so se ponavljale. Opetovano so bili orožniki že prepričani, da so na sledi pravim tatovom, pa se je slednjič vedno izkazalo, da so se ušli. Poština uprava je opozorila na ponavljajoče se tatvine žice tudi polijejsko upravo in je ta prišla z orožniki zasledovati tatove. Ko je bilo v noči na soboto spet ukraine več žice pri vasi Tomšiči, se je informirala poljejska po svojih organih pri katerih ljubljanskih trgovcih, če ni bila žica oddana kje v Ljubljani. Pri tem poizvedovanju so kriminalni organi res dognali, da je bilo prodane pri nekem podjetju nad 40 kg razsekane bakrene žice.

Policija je o tem svojem dognanju nemudoma obvestila iške orožnike in jim sporočila tudi opis prodajalcev. Orožnikom in polijejskim organom se je zdaj posrečilo izslediti tatove v osebi neke ženske iz Iške vasi in dveh moskih, izmed katerih stanuje eden v bližini Ižanske ceste. Žico so jeli krasti že pred kakimi šestimi meseci in sicer najprej ob Ižanski cesti. Kasneje, ko se cer najprej ob Ižanski cesti, Kasneje, ko se niso več počutili varni, pa so prihajali tudi v bližino barjanskih vasi in pod Krim. Tatovi so prizadejali poštni upravi nad 15.000 din škodo. Nakradeno žico so skrivali v Iški vasi in jo prodajali v Ljubljani, seveda globoko pod ceno. Z aretacijo tatinske trojice preiskava še ni končana, kajti orožniki sumijo, da so tili poleg te na delu še drugi tatovi. Pričakovati je še drugih odkritij in bo najbrž romalo v zapor še več osumljenecv.

Iz Novega mesta

— **Izreden koncertni dogodek** za Novo mesto bo gotovo koncert godalnega kvarteta učiteljskih abiturientov, ki bo v soboto 13. t. m. ob 20. v dvorani ljudske šole. Na sporedu so zastopni skladatelji: Mozart, Haydn, Čajkovski in Schubert. Poset koncerta vsakomur toplo priporočamo. Prodaja vstopnic je že v ljudski šoli.

Iz Zagorja

— **Šolska kuhinja je začela delovati.** Na obeh šolah prejemajo najpotrebnejši otroci točno kosilo. Starši prizadeh so hvaležni za to uvidenost, kajti nekoliko boljši zaslužek pri rudniku do sedaj še ni mogel začeti težkih ran, ki so jih prizadejala težka leta krize v revirju.

— **Nočni pretep.** Včeraj točen okrog polnoči sta pod kavarno v Zagorju trčili dve vinjeni skupini opitih fantov iz Podkraja in Colniše. Potegnili so nože in skopali jo Madič iz Podkraja, katerega je našla orožniška patrulja ranjenega in onemoglega za cesto blizu Kitza v Toplicah. Zadelo imajo v rokah orožniki.

— **Umri je v hiralnici v Vojniku** danes teden ob 11. uri 75letni Savašek Peter, bivši kaparski mojster iz Lok, kjer je imel njegov oče gostilno pri Habatu. Po vojni je prišel ob prihranke in to ga je močno potrklo. Ker ni imel več pravega veselja, je svojo obrt prodal g. Rožarju, pri katerem je ostal do preteklega tdn, ko so se začeli na njem kazati znaki hitrega propadanja. Morali so ga oddati v hiralnico, kjer je zaključil svoje, z delom in težkimi preizkušnjami obteženo življenje. Zaprta brata Jožeta, upokojenca pri TPD, ki mu izrekamo sožalje. Ohranimo pokojnika v dobrem spominu.

Kupujte domače blago!

MALI OGLASI

sedes 50 par. davek posebej Preklita, izjave beseda Din 1, davek posebej

Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

POSEST

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

HISA

z gospodarskimi poslopi in mesarijo v jako prometnem kraju Slovenije po zmeri cenij takoj naprodaj. Interesenti naj pošljejo svoj naslov na upravo lista pod »Mesarija« 2566

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

PLETILNI STROJ

ploščat (Flachstrickmaschine) št. 7 in 8 v 3 in 21 do 28 cm. kupimo. Bara. Graver, Čakovec. 2598

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

BARVANJE LAS

specialno izvršuje v vseh nijanah Frizerki salon »Rakarc«. Prebršnova ulica 7, nasproti »laščičarni« »Kofak«. 46-2

KUŠEJE

2599

2599

2599

2599

2599

ZAHVALA

Ob bridki izgubi svoje nepozabne, predrage in iskreno ljubljene soproge, gospe

Franje Stenovic

se najtopleje zahvaljujem vsem, ki so s tolažilnimi obiski lajšali pokojnici v njeni hudi bolezni mukepolno trpljenje, sočustvovali z menoj, poklonili pokojnici venci in cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti k večnemu počitku.

Posebej izrekam zahvalo g. zdravniku dr. Kraju Pavlu za njegovo skrbno zdravniško nego, č. sestram zavoda Leončiča ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter hišnim stanovalcem, ki so v tako mnogobrojnem številu počastili plemenito pokojnico in jo zasluli s cvetjem ter za njih številne izjave sožalja in sočutja.

Robert Stenovic

Še ena kinematografska dvorana

Nova dvorana spada k novemu stavbnemu kompleksu Bat'e

Ljubljana, 9. novembra. Ljubljana ima tri večje kinematografske dvorane. Največja je unionska ki lahko sprejme okrog 1000 gledalcev. Po kvantiteti je zdaj v Ljubljani še dovolj kinematografov. Število obiskovalcev kina bi se morda samo še nekoliko zvišalo, če bi bile cene še nižje in v splošnem filmi boljši. Z nižjimi cenami bi pa lahko konkurirali le podjetnik, ki bi imel mnogo večjo dvorano, za nekaj tisoč gledalcev. Takšno dvorano je imel pred leti v načrtu neki podjetnik, ki je nameraval zgraditi ves kompleks med Gajevo in Puharjevo ulico ter Tyrševovo cesto s stanovanjskimi hišami in trgovskimi palačami. Dvorana bi bila na dvorišču ob Tyrševi cesti, nekje blizu, kjer je zdaj stavbišče zavarovalnice »Slavije«. Zdalj pa ni nobenih izglede, da bo Ljubljana dobila v doglednem času večjo kinematografsko dvorano.

Če postavimo, da so vse tri večje ljubljanske kinematografske dvorane dobre, čeprav niso najboljše, je dobrih dvoran še premalo. Dvorane kina »Ideal« ne moremo prštevat med dobre, čeprav ni najmanj akustična. Tesna je in zastrela, brez moderne ventilacije, primernih dohodov in izhodov in prenatrpana. Namestu nje bo Ljubljana dobila moderno, srednje veliko dvorano, ki bo ustrezala vsem načelom sodobnega stavbarstva. Večina ljubljancev niti še ne ve, da dvorano že zidajo in da bo čez nekaj tednov že pod streho.

Nova dvorana spada k novemu stavbnemu kompleksu Bat'e. Kakšna bo nova Batina trgovska hiša na vogalu Aleksandrove ceste in Selenburgove ulice, naša javnost že ve. Ljubljance pa bo nedvomno še zanimalo, kakšna bo nova kinematografska dvorana, ki bo priključena novi palači in ki jo zidajo že delj časa v posvem obzidanem dvorišču med Beethovno in Knafličovo ulico ter Aleksandrovo cesto. Nova dvorana ne bo na mestu stare dvo-

rane kina »Ideal«; zato kinematograf lahko nemoteno obratuje.

Stavbo obdajajo od vseh strani sosedni zidovi, zato so morali betonirati temelje tudi staremu sosednemu zidovu, ker so ga delno podkopali, ko so kopali temelje za zidovje dvorane. Zaradi tega se je delo silno zavleklo in zelo podražilo. Dvorana bi bila zdaj lahko že pod streho, ko bi ne bilo težav s sosednim zidovjem.

Dvorana bo 24 m dolga, 17 m široka in nad 7 m visoka. Površina dvorane znaša 408 m². Balkonov ne bo. Na konzolni železobetonski plošči v ozadju bo samo projekcijska kabina. Strešna konstrukcija bo slonela na železobetonskih nosilcih, ki bodo nosili tudi strop, primerno izoliran, da se zvok ne bo prenašal po betonu. Prav tako bodo izolirane železobetonske stene. Beton, če ni dobro izoliran, je zelo dober prevodnik zvoka in dobi tudi resonanco. Če sama železobetonska plošča, če ni dobro izolirana, lahko zelo pokvari zvočnost dvorane. Za to bi našli v Ljubljani dober primer. Projektant (inž. arh. Lušičič) pričakuje, da bo dvorana akustična. Dvorana bo imela dobro indirektno razsvetljavo, greta bo s centralno kurjavo, ventilacija bo pa urejena tako, da ne bo prepiha. Dohod v dvorano bo z Aleksandrove ceste po prostornem prehodu, iz nje pa bo držal podzemeljski izhod, čigar tla se bodo postopno dvigala (tla dvorane so pod površino cestnega tlaka) ter bodo dosegla ob ulici višino cestnega tlaka. Izhod bo d.ž. v Selenburgovo ulico.

Podzemeljske pasaže ne morejo narediti, dokler ne začno zidati hiše. Druga stavbna dela pa bodo začeli šele februarja. Dotlej se morajo tudi izseliti stanovalci iz stare hiše, ki so večerj dobili odpoved. Stavbni stroški dvorane se bil proračunani na okrog 400.000 din. Delo je prevzelo podjetje inž. J. Dedeč.

Vsi ti pomisleki in ngovori mirnih Parižanov pa ne morejo odlašati argumentov, da je bila razstava popolna šele proti koncu leta in da jo bodo lahko posebniki vide-li prav za prav šele prihodnje leto. Zato bo podaljšana in sicer z vsemi praktičnimi posledicami, z velikimi vozni olajšavami na železnicah in v zračnem prometu, z znatnim popustom pri nakupu bencina za avtomobile in z raznimi drugimi olajšavami. Prireditelji razstave so pametni in praktični. Pokazalo se je, da je razstava čim dalje večja privlačnost za Pariz in zato so sklenili podaljšati jo.

100 let stare ščuke?

Med ribiči gre o ščuki glas, da dočaka tudi starost 100 let. Veda to starostno mejo znatno znižuje. Ena takih vesti, oprta na zanimiv dokaz, izvira iz nemškega Heilbronna. V heilbronnski mestni posetovalnici vije stara slika velike ščuke, ki ima okrog vratu kovinast obroček, globoko zarezan v telo. Telo ščuke pred obročkom in za njim se je z leti debelilo, pod njim je pa raslo

samo tanko, holihor je dopuščal pramer otroka. Na obročku je napis: »Leta 1497 po Kristusovem rojstvu so ujeli v ribniku pri Heilbronn, zvanem Böckingersee, ki je imel šest orlov površine in ki ni bila voda iz njega nikoli izpuščena, to ščuko, na slikano tu v naravni velikosti. Okrog vratu, za prvimi plavutmi je imela z mahom potašen obroček, ki je bil vanj v spomin z grškimi črkami vgrajen ta napis.

Občinski urad v Heilbronn je priključil sliki, razstavljeni leta 1893 na berlinski ribarski razstavi, naslednji uradni pripis: Glasom beleške v mestnih kronikah je bila sruščena 5. oktobra 1230 pod vladjo cesarja Fridricha II. v Böckingersee ščuka, ki so ji natakili za škrgami medeninaš obroček. 267 let pozneje, leta 1497, so to ščuko ujeli. T. h. tala je 350 funtov in merila blizu pet čevljev. Ščuko so z obročkom vred poklonili cesarju Maksimilijanu I.

Težko je reči, koliko je na tem resnice, toda na berlinski razstavi je vzbudila elika veliko senzacijo in iz onih časov izvira očitno govorica o sto let starih ščukah, živih še zdaj v ustnem izročilu ribičev.

ČSR ob 20 letnici Sovjetske Rusije

V nedeljo so v Pragi svečano praznili sovjetski državni praznik

Prezident dr. Beneš je poslal predsedniku centralnega izvršnega odbora SSSR Kalininu ob 20-letnici Sovjetske Rusije pozdravno brzojavko, glasečo se: »V čast mi je, da Vas morem pozdraviti na državni praznik 20-letnice oktobrske revolucije. Češkoslovaška republika iskreno pozdravlja dosegane uspehe Sovjetske Rusije ter želi nji in njenim narodom novih uspehov in procveta.

Kalinin

V Smetanovi dvorani praškega mestnega magistrata je priredil v nedeljo odbor za proslavo 20-letnice Sovjetske Rusije slavnostno zborovanje, ki so mu prisostvovali kot gostje zunanji minister dr. Krofta, sovjetski poslanik Aleksandrovski, litovski poslanik Tarasauskas, diplomatski zastopniki baltičskih držav, predsednik senata dr. Soukup, generala Netik in Eisenberger ter več drugih vojaških dostojanstvenikov, praški župan dr. Zenkl ter župani drugih mest, predsednik Slovenskega zavoda prof. Matija Murko, deželni vicepredsednik Patera, ravnatelj Narodnega divadla dr. Mojžiš-Lom, visoki uradniki zunanje ministrstva in drugih centralnih uradov, zastopniki kulturnih organizacij in ustanov ter predstavniki umetnostnega sveta.

Po otvoritvenih besedah prof. Nejedle- ga je govoril poslanik Bogdan Pavlu o razvoju sovjetske zunanje in notranje politike. Ko se je jel svet vedno razločnejše deliti v dva tabora, je stopila Sovjetska Rusija iz svoje prvotne izolacije in se postavila na stran demokracije. Generalna linija Sovjetske Rusije je linija Stalina, ki je zapustil romantično teorijo permanentne revolucije po vseh državah in dokazal možnost uresničiti socializem v eni državi. Iz tega jasno sledi nova notranja in zunanja politika. Treba je bilo to šestino sveta pripraviti, postaviti jo na lastne noge. To je bila naloga petletke, ki so navzlic delnim neuspehom to nalogo izpolnili. Eden najtežnjih dokazov tega je razvoj poljedelstva od individualnega gospodarstva h kolektivizmu, politika, ki slavi po začetnih težavah uspehe. Rusija doživlja vsestranski razvoj. Po uresničenju tega gigantskega dela potrebuje Sovjetska Rusija mir in čas. Notranji pogoji tega miru je nova ustava, na zunanji pa visoko kvalificirana armada in dobro vodena zunanja politika.

Sovjetski poslanik Aleksandrovski je spregovoril v češčini najprej o položaju

Rusije pod carskim režimom. V vseh industrijskih panogah tekmuje zdaj Rusija uspešno z Evropo in vsem svetom. Velik napredek je dosegla na vseh poljih. Rusija je zdaj močna, toda sveto moč uporablja za boj za mir, za spoštovanje mednarodnih obveznosti in pogojev. Na tej poti se je srečala s češkoslovaško republiko, ki njeni interesi odgovarjajo interesom Sovjetske Rusije. To prijateljstvo sta utrdili obe državi z vrsto paktov in pogojev.

Ob zaključku je tolmačil prof. Nejedly pozdrav sovjetskim narodom in spregovoril o vplivu oktobrske revolucije na vse svetovno dogajanje. Podobne proslave so bile tudi v Brnu, Bratislavi, Užhorodu in drugih mestih.

Sovjetski poslanik Aleksandrovski je priredil v nedeljo popoldne na poslaništvu veliko slavnostno recepcijo, na katero je povabil mnogo civilnih in vojaških dostojanstvenikov.

Armada povelje Vorošilova

Ob 20-letnici velike oktobrske revolucije je izdal ljudski komisar narodne obrambe Vorošilov armada povelje, ki v njem pravi: »20 let je bila naša rdeča armada delavcev in kmetov zaščitnica naše sovjetske države miru. Narodi Sovjetske Rusije ji poklanjajo svojo ljubezen in skrb. Bojna moč države je vedno večja in naši sovražniki morajo računati z njo. Ne smemo pa pozabiti na Stalinsve svarilne besede, da čaka sovražnik samo na ugodno priložnost, da napade Sovjetsko Rusijo. Španija, Abesinija in Kitajska so žrtve napadov. Fašizem ogroža vse države sveta z vojno. Na to nevarnost smo odgovarjali in odgovarjamo: Nočemo vojne, toda ne bojimo se je in pripravljeni smo na njo.

Zanimive številke

V nedeljo je bila 20-letnica ruske revolucije, ki jo nekateri imenujejo največji eksperiment v človeški zgodovini. Zanimivo je, kako se ta eksperiment izraža v številkah.

Po razredih se prebivalstvo v Rusiji deli (v odstotkih) tako:

	1. 1913	1. 1927
delav. in namešt.	16.7	34.7
malih kmetov in obrt.	65.1	5.6
večjih posestnikov, kmetov in imovitih meščanov	15.9	—
ostalih	2.3	4.2

kmetov v kolhozih in rokodel. cev v kooperativah — 55.5
Število industrijskega delavstva stalno narašča. Lani je bilo v težki industriji v primeri z 1. 1913 2.5krat več delavcev, na železnicah pa 2.6krat več. Industrijska produkcija se je povečala lani proti 1. 1913 za 7.3krat. Leta 1913 je znašala vrednost industrijskih izdelkov 42.1%, poljedelskih pridelkov pa 57.9%, med tem ko je lani vrednost industrijskih izdelkov znašala 77.4%, pridelkov pa samo 22.6%.

V poljedelstvu je prišlo do znatnih sprememb. Lesene pluge so zamenjali traktorji. Naraščanje industrijske produkcije nam kažejo naslednje številke o vrednosti produktov (povprečne cene iz 1. 1926/27) v milijardah zlatih rubljev:

	1. 1913	1917	1923	1937
produkt. sredstva	4.7	3.7	7.8	49.1
predmeti porabe	6.3	3.2	9	31.8
skupaj	11	6.9	16.8	80.9

V prilogi se kaže razvoj tako:

	Število delavcev v tisočih	po letih
	1914	1923/29 1936/37
omnov. šole	7.030	8.837 10.970
sred. šole	995	3.717 17.872
visoke »	112	177 542

Število kulturnih ustanov narašča.

	1.1914	1936
knjižarn.	12.600	55.900
knjižarn. »	222	80.846

Vorošilov

Razvoj v raznih industrijskih panogah se kaže tako: 1. 1913 je bilo izdelanih za 748 milijonov rubljev strojev, lani za 20.764 milijonov; 1. 1913 je znašala produkcija električne energije 1.1 milijonov kilowatt-nih ur, lani 7.4 milijona; 1. 1913 so izdelali 29.1 milijona ton premoga, lani 126.4 milijona ton; nafta so pridobili 1. 1913 9.234.000 ton, lani 29.293.000.000 ton; zlitin so producirali 1. 1913 4.126.000, lani 14.400.000; produkcija jekla je znašala 1. 1913 4.231.000 ton, lani 16.400.000; produkcija kovnega železa se je dvignila od 3.660.000 ton 1. 1913 na 12.454.000 ton lani.

S kvaliteto izdelkov niso zadovoljni. Strokovnjaki trde, da ruski industrijski izdelki zaostajajo po svoji kvaliteti za izdelki držav zahodne Evrope. Vendar pa priznavajo, da ruski vojni material daleč presega material drugih držav, zlasti nemški. Življenjski standard delavstva v Rusiji še ne dosega standarda delavstva zahodnih držav, vendar je pa baje že višji kakor v Nemčiji.

Simpson se ženi

Iz New Yorka poročajo, da se bo bivši drugi mož vojvodinje Windsorske, Ernst Simpson, v decembru drugič oženil. Poročil bo prijateljico svoje žene iz njenih šolskih let Mary Raffrey. Tudi ta je poročena, a je pravkar v mestu Reno, država Nevada, vložila tožbo za ločitev zakona. Tretja pikantnost je, da se bo tudi njen mož Jacques Raffrey, senzal na newyorški borzi, takoj po ločitvi znova oženil in sicer z gospo Connie de Power, ki v Remu tudi čaka na ločitev svojega zakona.

Ernst Simpson se je seznanil s svojo prvo ženo, s sedanjo vojvodinjo Windsorsko leta 1928 na potovanju po Angliji. Bila je takrat ločena žena letalskega poročnika Karla Wienwilda Spencerja, s katerim se je poročila leta 1917 in se 8 let pozneje ločila. Tudi z drugim možem Ernstom Simpsonom je živela osem let, nato pa je bil zakon ločen in sicer zato, ker je bila dokazana mo-ževa krivda.

Važen izum slovenskega inženjerja

Nov postopek pri izdelavi dilatacijskih reg po izumu inž. Kleindiensta

Ljubljana, 9. novembra. Širši javnosti je gotovo malo znano, da so pri gradnji nove ceste St. Vid—Jepca mnogo pripomogli k lepi in solidni izdelavi tudi domači, novi izumi. Znano je, da je treba pri betonskih cestah in tlakah predvidevati na primernih razdaljah dilatacijske rege, to je prazne prečne črte med posameznimi ploškami betonskega cestišča. Izdelava teh rada dela znatne težave. Predlagani so bili že razni postopki in priprave za izdelavo prečnih ali na tudi podolžnih reg, vendar imajo vsi postopki svoje nedostatke. Tako se vzečijo pri nekaterih postopkih rege v betonsko cestišče, ki se že strjuje, oziroma z nekaterimi specialnim stroji tudi že v strjeni beton. Pri drugih postopkih se vložijo leseni ali kovinski vložki oziroma specialni profili v betonsko cestišče že pri izdelavi betona, ko je še svež oziroma čim se je nekoliko ali pa tudi popolnoma strdil. Lepe rege dobimo s strojem, ki vreže rege v strjeni beton. Ta postopek je pa neroden ker je strjeni beton zelo trden in so tedaj potrebni zelo močni stroji ter je obraba rezilnega orodja zelo velika. Če pa se režejo rege v še nestrjeni beton, se okužijo robovi reg, kar povzroča pri cestišču nepopravljive nedostatke. Pri dvigavanju vložkov po strditvi betona so potrebni sneti posebni ukrepi, ker se sprejmejo z betonom. V ta namen so predlagali votle profile, skozi katere se spusti vroča para, ki s segrevanjem omehča bitumen, s katerim je namazan vložek pred vgraditvijo v cestišče. S tem postopkom se dobe lepe rege, ima pa ta postopek, da je zelo drag in kompliciran.

Vodni gradbenih del pri novi cesti, ki jo gradi podjetje inž. Josipa Dedeč, inž. Kleindiensta pa se je posreželo izumiti pravo, ki omogoča lepe rege in odstranitev vložkov v betonskem cestišču šele po strditvi betona, a je pri vsem tem postopek enostaven, zato tudi ni drag. Niegov izum je v tem, da se uporabljajo na poseben način oblikovani železni vložki, obstoječi iz dveh delov, iz jezdecov, ki se nasadi na pokončno postavljeno desko in iz klina, ki se vložijo v jezdec. Jezdec sam je sestavljen iz dveh pokončnih ploščatih želez, ki sta z vmesnim distančnim železom v obliki palice zvezana tako, da tvorijo jezdec približno črko H. S spodnjima stenama se jezdec nasadi na primerno oblikovano, stoječe po-

Pariška razstava bo podaljšana

Z dokaj deljenimi občutki so sprejeli Parižani vest, da bo svetovna razstava v Parizu podaljšana in spomladi 1938 znova odprta kot mednarodna razstava. Restavracije, hotelirji, kavarnarji in lastniki nočnih lokalov so pa kar poskočili od veselja, da bodo tudi prihodnje leto tako dobro služili kakor letos, ko se je v Parizu kar trlo tujece. Drugače pa Parižani za podaljšanje svetovne razstave niso posebno navdušeni, ker v bistvu nimajo radi tujecev. Kakor je bil letos, tako bo tudi prihodnje leto promet po pariških ulicah možno oviran, ker bodo zopet vozili prenatrpani avtobusi, se lo potasi in v velikih ovinkih okrog razstavišča. Blizu razstavišča stanujoči Parižani pravijo, da niso mogli mirno spati, ker je kipele življenje na razstavišču tudi ponoči in ker je bila razsvetljava premočna. To je trajalo pol leta in sili so že tega direndaja. Zato godrnjajo in se jeze, da tudi spomladi ne bodo mogli mirno spati.

poveljnikovega namestnika. Njegovi vojaki niso plenili, a če so prekršili povelje in prestopili mestna vrata, so storiili to samo z namenom zaščititi prebivalstvo pred rdečimi vojaki, ki so bili že začeli ropati.

—Vse so pobili, — je zaključil pijani pobočnik svoje poročilo. — Vaša milost, Kuan-Ti, veliki vojskovodja! Rdeči kopjanički so slavni bojevniki, toda plenili niso...

—Kaj pa tole? — je zarohnel Bourjal in sunil z nogo v vrečo svile. — Kaj je to? Pa mi vendar ne boš hotel dopovedovati, da si kupil to za svoje prihranke in hranilnici.

—To ni naropano, to je samo iztrgano rdečim vojakom, — je odgovoril pobočnik.

—Dovoli je tega, — je vzkliknil grof z gnusom. Plačal jih dobro, toda vztrajaj na tem, da puste svoj plen na peronu predno stopnjo v vlak. Bourjal se je poprsal za ušel.

—To bo pa težko, gospod nadporočnik. Naj bo daga še tako opečena, vendar ji ne moreš vzeti kotleta, ki ga je ukradla pri mesarju.

—Stori, kar ti velim! — je zaklical grof osorno.

Težkega srca ga je Bourjal ubogal. Prej so navdušeni klicili pozdravljali njegov povratak, zdaj je pa vzbujal njegovo povelje gorenje. Od vseh strani se je čulo godrnjanje. Bourjal je potegnil samokres.

—Zapovej jim, naj defilirajo drug za drugim

mimo mene, — je ukazal svojemu prvemu pobočniku.

Nastal je trenutek mučnega oklevanja, ko je bila usoda obeh Evropevc na tehtnici. Slednjič se je eden izmed roparjev odločil.

—Vrzi proč svoj tovor, — mu je zapovedal Bourjal.

Ker je bil dan in drugi so mu sledili.

—Fuj, — je vzkliknil Bourjal po končanem izpolnjenju. — Ta zabava bi bila lahko presneto draga, gospod nadporočnik. Prelahko jemljete moralno svojih vojakov.

—Kaj za to, — je odgovoril grof smeje, — saj jih boš itak demobiliziral.

Maršal je začelno zmal za glavo, ko je moral opustiti svoje grandiozne načrte. Konec je bilo njegovih sanj o podjarmljenju Kitajske. Nič več ni mogel upati, da ga bo sprejel prezident republike v Parizu. Toda ostala mu je ena dolžnost: spraviti na varno živa in zdrava tista dva prismojčenca, ki sta imela oči samo zase. Bourjal je globoko vzdihnil in našel zopet svoj smisel za praktičnost.

Vlak je še vedno stal na postaji. Strojovodja in marjač sta bila Japonca in ker nista dobila nobenega povelja, sta pustila lokomotivo, da bi ogenj

ugasnil v nji. Stala sta na lokomotivi in mirno gledala, kako se razvijajo dogodki.

Bourjal se je bil kot hitelski sluga naučil toliko angleščine, da je mogel Japoncema dopovedati, da zahteva, naj zakurita lokomotivo, jo postavita na drugi konec vlaka in odpeljeta proti Sanghaču. Nekaj bankovcev je pripomoglo, da sta ga Japonca lažje razumela.

Potem je dal zapreti skrbno zvezane ujete vojake in ko'odvorske osebe v vagon in ga zastraziti z Rdečimi kopjanički. Posebno pozornost je posvetil Volskemu, izročil ga je svojima dvema pobočnikoma in jima naročil, naj budno pazita nanj.

—In moram te opozoriti, spoštovani tovariš, — je dejal Volskemu, da nimam istih nazivov, kakor moj nadporočnik, da bi upošteval »človečanske pravice«. Zato sem naročil pobočnikoma, naj te pošljeta v krtovo deželo, če bi poskušal pobegniti.

In obrnjen k svojima pobočnikoma je pripomnil:

—Čujta me: za kožo plačam prav toliko, kakor za to živinče, če bo stalo na nogah. Če mi pa ob prihodu ne bosta mogla izročiti ne kože ne živinčeta, ne bom dal za vajino glavo niti taela. Ali sta me razumela?

Ko je lokomotiva končala svoje manevriranje, je odšel Bourjal v prvi vagon, ki ga je bil rezerviral za grofa in Stašo, da bi mogel biti ves čas v stiku s kurjačem.

Princesa Symianova

Roman

Okrog zidu Tai-Nan-Fu ni bilo o Rdečih kopjanih duha ne sluha. Zato so pa nekatere hiše že dogovoretele in po poti proti kolodvoru se je vlekla razigrana tolpa z bogatim plenom.

—Bogme, ta sodrga je oplenila mesto! — je zarohnel Bourjal.

Pa tudi vojaki eskorte so že godrnjali zaradi neenakega ravnanja. Med potjo je bil Bourjal dohitel svojega drugega pobočnika, ki se je komaj vlekval naprej pod tovorom najfiniješ svile.

—Od kod pa jo mahaš? Tako si torej izpolnil moja povelja?

Plahi ubežnik iz mistije je izbuljil na svojega predstojnika mežikajoče oči in se bedasto zarežal.

—Povelja so bila izpolnjena, vaša milost, — je zajecjal in smrad po rizevcu je kar puhtel iz njegovega. Rdeči vojaki niso zapustili Tai-Nan-Fua.

—Zakaj ste pa vdrl v mesto in ga oplenili?

—Oplenili?

Kitajec je od strahu izpustil svojo bisago na tla. Vzravnaval se je užajen v svojem dostojanstvu